

Terugblik Groen Groeit Mee Conferentie

28 november 2024

Groen Groeit Mee én door

Hoe zorgen we ervoor dat huidige en toekomstige generaties van een groene en gezonde leefomgeving kunnen genieten? Op die vraag werden tijdens de tweede conferentie Groen Groeit Mee op 28 november volop antwoorden gevonden. Het thema dit jaar was groen en gezondheid.

Zo'n 150 deelnemers kwamen bijeen in het sfeervolle Fort Voordorp. Ze hoorden van gedeputeerde en Groen Groeit Mee voorzitter Mirjam Sterk dat er met de Tenderregeling € 10 miljoen klaarstaat als impuls voor groene ontwikkeling. Ze kregen van keynotespeaker Wouter Veldhuis duiding over de transitie van particuliere welvaart naar publiek welzijn waarvan we aan het begin staan. Ze voerden na bijdragen van Agnes van den Berg en Michel van Schaik groepsgesprekken over co-creatie en de rol van de regio. Ze zagen in 174 hilarische beelden van Jan Dirk van der Burg de Nederlandse natuurbeleving voorbij komen. En ze gingen zelf aan de slag in negen workshops over onder andere natuurinclusief bouwen, het Blue Zone Festival en de toekomst van landgoederen.

Ook de knelpunten kwamen aan bod, zoals de financiering, grondexploitatie en de soms lastig stap naar de uitvoering. Maar wat vooral opviel, is dat Groen Groeit Mee dóórgroeit. Met een community die nieuwsgierig is, graag van elkaar leert en volop met elkaar uitwisselt wat wél kan. "Het was al met al een dag van inspiratie, uitwisseling en verbinding, die voor herhaling vatbaar is", zo blikt Groen Groeit Mee programmamanager Maryann Glorie-Bergmans terug.

Je ziet wat groen doet met mensen

“Welkom betrokken bestuurders, beleidsmakers en beherende natuurliefhebbers.” Met die woorden opende dagvoorzitter Elisabeth van den Hoogen het plenaire ochtendprogramma. Als opwarmer kregen de deelnemers een video voorgeschoteld, waarin bezoekers vertelden waarom zij graag in Kromme Rijn Linie Landschap, Hollandsche IJsselgebied, De Roode Haan, Zuidelijke Eemvallei en Noorderpark komen; de vijf voorbeeldgebieden van Groen Groeit Mee. “Om effe de stad te ontvluchten. Voor het losloopgebied voor de honden. Voor de kindjes op te spelen. Om te wandelen. Voor de rust en de uitzichten.”

“Kijk, hier word ik enthousiast van”, reageerde **Mirjam Sterk**. “Je ziet wat groen doet met mensen.” Over het thema Groen en gezondheid zei ze: “Als we bij het bouwen ook zorgen voor groen, dan komt dat de gezondheid ten goede.” Ze verwelkomde de nieuwe partners IVN en ANWB. En vertelde hoe de Handreiking Groen bij uitbreidingslocaties is aangescherpt om groen ook daar mee te nemen.

De gedeputeerde stond ook stil bij de financiering. “Een huis kun je kopen, maar waar financier je groen mee?” De nieuwe Tenderregeling van de provincie kan hierbij ondersteunen. “Er staat € 10 miljoen klaar als impuls voor groene ontwikkeling, maak er gebruik van.” Ze sloot af met een oproep aan de deelnemers om zich niet te laten ontmoedigen door het stoppen van het Nationaal Programma Landelijk Gebied. “Er zijn nog steeds veel maatregelen die werken, daar moeten we gewoon mee doorgaan.”

Waarom komt u hier? – Op bezoek in de voorbeeldgebieden van Groen Groeit Mee

[▶ Bekijk de video](#)

Wat kan er beter in de voorbeeldgebieden van Groen Groeit Mee?

[▶ Bekijk de video](#)

Van particuliere welvaart naar publiek welzijn

Zelfverklaard 'reisadviseur voor de gezonde leefomgeving' **Wouter Veldhuis** begon ernstig. "De balans is volledig zoek, het huidige verhaal is uitgewerkt." We staan volgens de Rijksadviseur aan het begin van de transitie van particuliere welvaart naar publiek welzijn. Dat doet pijn, we houden nog krampachtig vast aan het oude verhaal. "Maar de enige uitweg uit deze gijzeling in het heden, is de toekomst." Daarom heeft het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs (Cra) de toekomstvisie NL2100 ontwikkeld. "We moeten een eeuw vooruitkijken, om onderbouwd terug te redeneren wat we nu moeten doen – en laten."

Omgevingskwaliteit en ruimte in het bijzonder worden volgens Veldhuis de belangrijkste schaarse economische productiefactoren in die nieuwe welzijnseconomie. Het wettelijk kader hiervoor ligt al klaar. Zo schrijft de Grondwet in artikel 21 voor dat 'de zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu'. Veldhuis sloot af met vier concrete tips voor de Groen Groeit Mee-community.

- Bevorder nabijheid, denk aan groen voor de deur.
- Benut de regio om samenhangende keuzes te maken.
- Koppel mee met grote transities zoals de energietransitie.
- Ondersteun collectieve burgerkracht, zodat er wederkerige relaties ontstaan.

Veldhuis prees hierbij initiatieven zoals Zusterparken. "Als je dit soort bottom-up initiatieven kunt koppelen aan de grote opgaven, dan gaan de regio's echt rock-&-rollen."

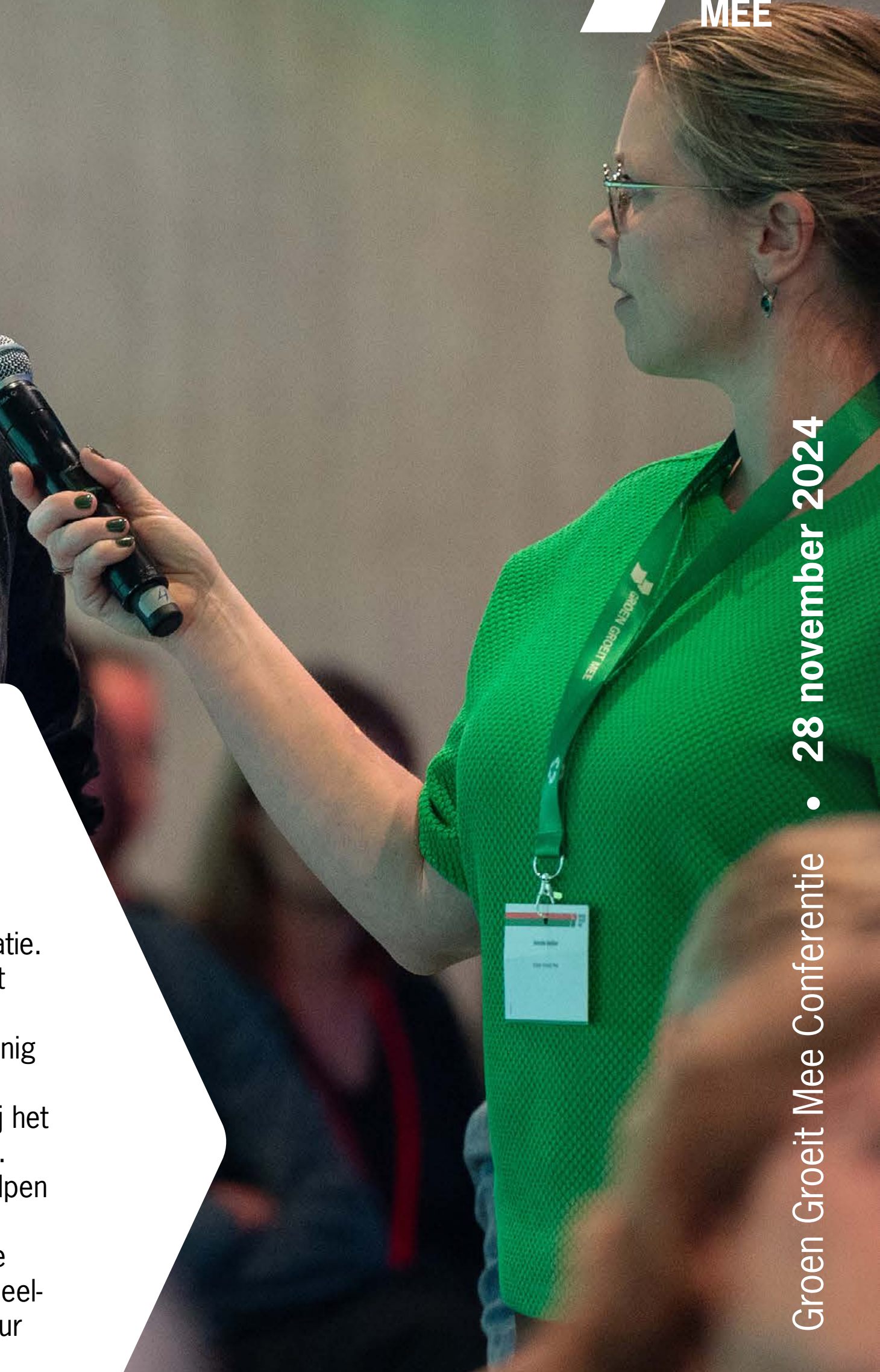
De 22e eeuw begint nu

We staan aan het begin van een noodzakelijke transitie van een economie gericht op welvaart naar een economie gericht op welzijn.

Het zou ontzettend mooi zijn als we een Grexit kunnen doen.”

Vragenrondje

Veldhuis ging in het aansluitende vragenrondje onder andere in op het onderwerp grondexploitatie. “Het zou ontzettend mooi zijn als we een Grexit kunnen doen: een einde maken aan de grondexploitatie. Want het is toch raar dat we zo weinig publieke zeggenschap hebben over grond?” Een gemeentebestuurder vroeg naar de tips bij het financieren van groene en groenblauwe waarden. Daarbij zou het volgens Veldhuis ontzettend helpen “als we voor investeringsbeslissingen de brede welvaartindicatoren van het Planbureau voor de Leefomgeving serieuzer nemen”. Een andere deelnemer miste de intrinsieke waarde van de natuur in het verhaal van de Rijksadviseur. Veldhuis: “Die hoort er natuurlijk bij. Het idee dat natuur naast de mensheid bestaat, is natuurlijk totaal idioot, want zonder natuur gaan wij dood.”

De betekenis van natuur voor mensen

Natuur is
mooi om
naar te kijken

Natuur is
goed voor
gezondheid
en welzijn

Natuur biedt
steun in
moeilijke
tijden

2000

Natuur als M
en Pov

Natuur als Vriend

Co-creatie als kompas voor natuurinitiatieven

Een groene, gezonde en toegankelijke leefomgeving voor iedereen. Dat is de missie van **Agnes van den Berg**, omgevingspsycholoog, hoogleraar natuurbeleving en schrijfster van het boek 'Dichter bij de natuur'. "Natuur heeft zo'n positief effect op je stemming. Het kan een mood booster zijn, een powerbank of een steunpilaar in moeilijke tijden." Van den Berg noemde de vele toepassingen van natuurinitiatieven, zoals in ziekenhuizen en op scholen. Ze pleit hierbij voor co-creatie tussen overheden, organisaties en burgers. Daarbij lichtte ze een praktijkvoorbeeld toe van co-creatie met medewerkers op een zorgboerderij. Zij bedachten een 'blotehandenbak', in plaats van een blotevoetenpad, bedoeld om ouderen letterlijk weer in contact met de natuur te brengen.

De stelling van Agnes van den Berg luidde:

“Zonder co-creatie blijft groen beleid voor gezondheid en welzijn hangen in goede bedoelingen.”

Hier konden de meeste deelnemers zich in vinden. Zij wisselden van gedachten aan de hand van verschillende casussen. Stel, in een wijk met weinig groen stuiten plannen voor vergroening op weerstand bij bewoners door angst voor huurverhogingen en gentrificatie. Hoe betrek je de bewoners bij de oplossing? “Vertrouwen is essentieel”, merkte een deelnemer op. En: “Wees vanaf de start zo open mogelijk en vraag bewoners zelf om de oplossingen.” Het moet ook betaalbaar blijven voor iedereen, zo benadrukte een vertegenwoordiger van de ANWB. En wat als de recreatiedruk van buiten te veel wordt? “Zonering kan dan uitkomst bieden. En zoek samenwerking met aaneengesloten gebieden in de regio. Daar ben je partners in”, aldus een vertegenwoordiger van een gemeente.

Een andere casus ging over festivals toestaan op natuurterreinen, om de beheerkosten te dekken. Omwonenden vrezen geluidsoverlast en schade aan biodiversiteit. Hoe bepaal je als provincie dan de balans tussen natuur en exploitatie? “Als je eerst met meerdere partijen het geld samenbrengt voor het beheer, dan hoef je die keuzes misschien niet te maken”, zo vatte een provincie-medewerker de uitkomst van hun tafelgesprek samen.

Groen Groeit Mee
onderdeel van vitale

Michel van Schaik, directeur
28 november 2024

Een nieuw perspectief op vitale samenlevingen

Ons zorgsysteem is niet toekomstbestendig, constateerde **Michel van Schaik** (directeur Gezondheidszorg van de Rabobank) in zijn bijdrage. De jaarlijkse zorgkosten zijn nu al € 109 miljard per jaar en zullen verdubbelen bij ongewijzigd beleid. De arbeidsmarktkrapte neemt steeds verder toe. De focus ligt op curatie in plaats van preventie. Ook neemt de gezondheidskloof steeds verder toe. “De 20% meest welvarende mensen in Nederland leven ruim acht jaar langer dan de 20% minst welvarende mensen. Ze leven bovendien 24 jaar langer in goede gezondheid.” Dit vraagt om “een nieuw perspectief op de vitale samenleving”. Met kijken waar mensen weer oog hebben voor elkaar; noaberschap. Met bijvoorbeeld nieuwe woonconcepten, zoals intergenerationeel bouwen. En onder andere een omslag van curatie naar preventie. Van Schaik stelt dat regionale overheden hierbij het voortouw moeten nemen, omdat de meeste gezondheidswinst buiten de zorg ligt.

De stelling van Michel van Schaik luidde:

“Om vitale gemeenschappen te realiseren moet de lead niet bij de zorgsector liggen maar bij regionale overheden.”

Dat vonden verschillende deelnemers te kort door de bocht. “Er gebeurt op gemeentelijk en regionaal niveau al het nodige. Dat er nu maar 3% van het zorggeld naar preventie gaat, dát is het ware probleem. Investeren in een groene leefomgeving is niet alleen investeren in natuur maar ook in gezondheid”, reageerde Harry Boeschoten namens zijn tafel. Het vraagt om een systeemverandering in de geldstromen. Van Schaik pleitte voor een herallocatie van middelen door alle organisaties. “Leg je financiën onder de loep.” Anjo Travaille, Statenlid voor de Partij voor de Dieren, noemde een voorbeeld hoe de zorg wél gezondheidswinst kan boeken. “Door natuur op recept te geven, in plaats van een pil. Tegelijkertijd moeten gemeenten en provincies in hun beleid zichzelf en andere partijen verplichten om de omgeving zo in te richten dat die bijdraagt aan onze gezondheid.”

NATUURBELEVING IN NEDERLAND

De Nederlandse natuurbeleving in 174 hilarische beelden

Jan Dirk van der Burg, voormalig Fotograaf des Vaderlands en bekend van zijn fotoseries over olifantenpaadjes, voortuinen en systeemplafonds, nam de ochtendafsluiter voor zijn rekening. Hij bood in 174 foto's een duizelingwekkende en knotsgekke kijk op de natuurbeleving van de Nederlander.

Schootviolen, natuurbeleving in de bloempot, voortuinparkeren, verticaal tuinieren met kunstgras, anti-parkeergesteente; het kwam allemaal voorbij. En onkruidbestrijding. "Natuur tussen de tegels, dat is iets wat de Nederlander koste wat kost willen bestrijden." De beste tactiek daarvoor is de veel geziene onkruidkrabber op stok. Hij eindigde met "een herdefinitie van natuurbeleving; ankerpunten waar we ons aan kunnen vasthouden". Zoals: richt je op windmolens die mensen wél willen: de exemplaren die sommige mensen in hun voortuin hebben. "En benader de zonnepaneelweides nu eens als een fenomeen dat ons heel bekend is: de systeemplafonds. Keer het om, en je hebt outdoor systeemplafonds." Ook wees Van der Burg op de Japanse duizendknoop van nu: de bosjes glasvezelsprietjes die overal woekeren.

De Nederlandse natuurbeleving in 174 hilarische beelden door Jan Dirk van der Burg

“
Met deze grote verschillen in natuurbeleving van bewoners hebben we wel te maken.”

Goed om het bredere perspectief te zien

Tijdens de aansluitende lunch werd volop nagepraat. “Hilarisch”, zei een vertegenwoordiger van een gemeente over de bijdrage van Jan Dirk van der Burg. Toch haalde ze er ook een serieuze boodschap uit. “Met deze grote verschillen in natuurbeleving van bewoners hebben we wel te maken.” Bij een andere deelnemer was vooral de keynote van Wouter Veldhuis blijven hangen. “Zijn verhaal helpt om de dingen die wij als gemeente doen, in een breder perspectief te zien. Om regionale initiatieven te koppelen aan de transitie waarvoor we staan.”

Workshops

Workshop 1
De Groene Stelling

Workshop 2
Grond waardering maken met groen

Workshop 3
Natuurinclusief bouwen

Workshop 4
Identiteit, groen en brede welvaart

Workshop 5
De (beheer)praktijk

Workshop 6
Buitenplaatsen en landgoederen

Workshop 7
Ontwerpateliers Natuurinclusief

Workshop 8
Tuinen van BPD

Workshop 9
Blue Zone Festival

De Groene Stelling

“Richt je op concrete acties, die zijn makkelijker te financieren”

Wat kunnen we leren van de Groene Stelling? Dit initiatief voor een versterkt groen buitengebied van 25.000 ha, midden in de Metropoolregio Amsterdam, is een beweging vanuit maatschappelijke en private partijen, waarbij zich later ook overheden hebben aangesloten.

Jeroen van Herk (Stichting De Groene Stelling) en Peter Leonhart (ANWB) vertelden in deze sessie hoe met concrete acties, gericht op gezond voedsel en ruimte voor water, natuur, recreatie en beleving, wordt aangesloten bij de toegenomen behoefte aan meer groen. Denk aan de aanplant van bomen en struiken waar dat landschappelijk gewenst is. Hiermee zorgen we voor meer biodiversiteit, vastlegging CO₂ en een interessanter landschap voor recreanten. Diverse acties worden daarbij gefinancierd met private gelden. De Groene Stelling gaf drie tips mee aan Groen Groeit Mee. Benut de energie vanuit het gebied. Maak gebruik van de beweging van maatschappelijke en private organisatie. En richt je op concrete acties, want die zijn gemakkelijker te financieren.

De Stelling van Amsterdam ligt deels in de provincie Utrecht. Benedikte Lampe (gebiedscoördinator Gebiedsgerichte Aanpak Utrechtse Venen) zei daarom: “Het lijkt mij goed om ‘grensontkennend’ te gaan samenwerken.”

[Meer weten over De Groene Stelling? ▶](#)

Grond waarderijp maken met groen

Rood Groeit Met Groen Mee

Eerst het groene raamwerk ontwikkelen, dan pas bouwen. Die boodschap stond centraal in de sessie over de Heerenveense woonwijk Skoatterwâld door landschapsarchitect Wouter Vos (KuiperCompagnons).

Skoatterwâld is een inspiratiebron voor de ambities van Groen Groeit Mee; een voorbeeld van een geïntegreerde aanpak. Hier groeien het recreatief en openbaar groen mee met het stijgende aantal woningen. De gemeente combineerde een actieve grondpolitiek met regievoering en samenwerking met private partijen. Bij de planvorming zijn verschillende ontwerpprincipes toegepast, gericht op waardecreatie voor een duurzame, aantrekkelijke en gevarieerde woonomgeving. De belangrijkste principes zijn: landschappelijke identiteit & ruimtelijke kwaliteiten; duurzaamheid; een mix van marktsegmenten; leefbaarheid & gemeenschapsgevoel en bereikbaarheid & infrastructuur.

Tijdens groepsgesprekken zijn deze ontwerpprincipes verdiept en toegepast op de Groen Groeit Mee-ambitie. Waar deelnemers vooral mee uit de voeten kunnen, is de landschappelijke inpassing en de aanleg van groenstructuren waarbinnen flexibiliteit en fasering mogelijk zijn. En het combineren van functies, zodat meervoudig grondgebruik leidt tot een sluitende exploitatie en meer gemeenschapszin. Enthousiast en samenvattend werd de oproep gedaan om de programma naam om te dopen naar 'Rood Groeit Met Groen Mee!'.

Meer weten over Skoatterwâld (gebiedsontwikkeling.nu)? ▶

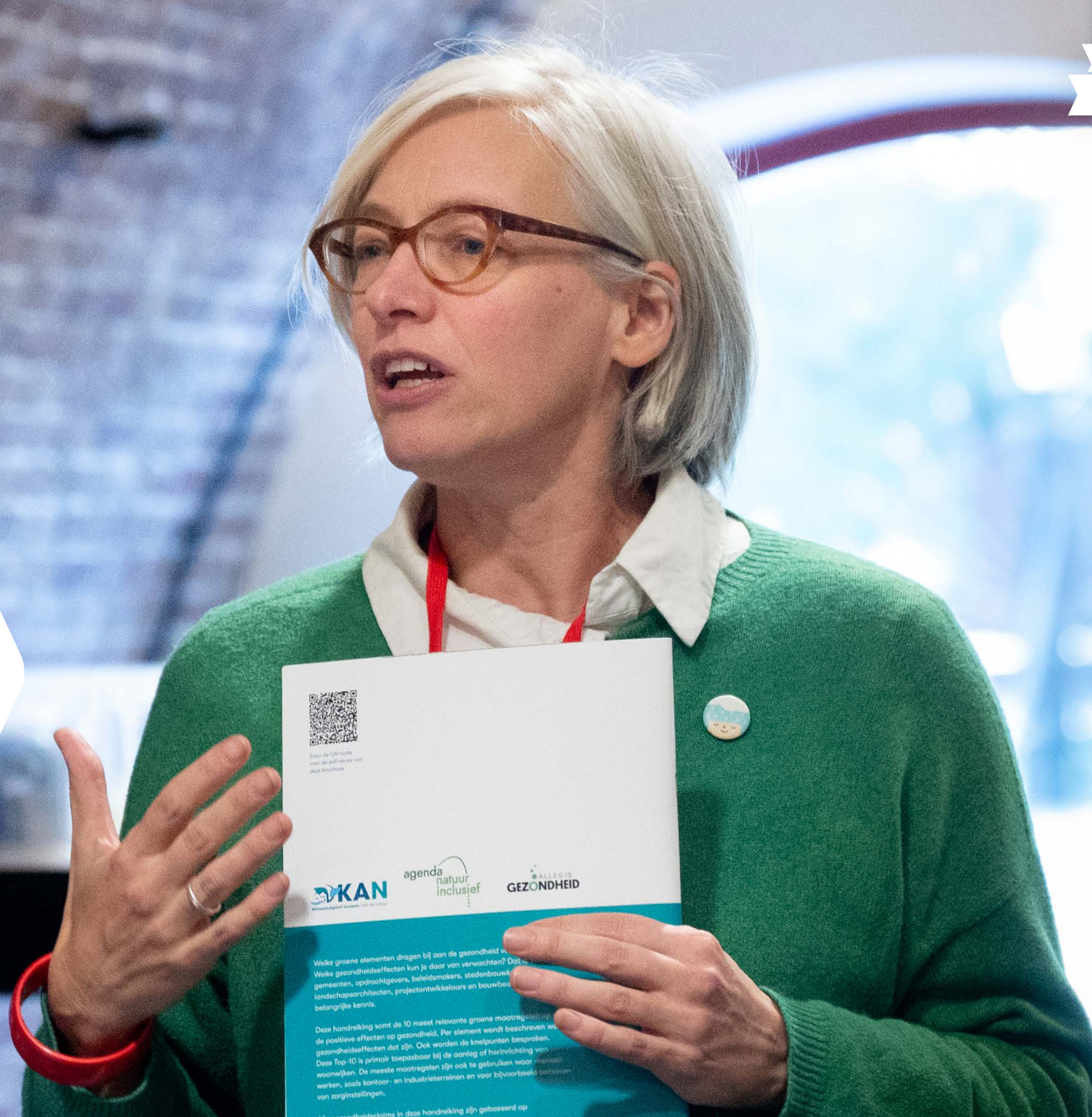
Natuurinclusief bouwen

“Kunnen bewoners in de buurt een ommetje maken van zo’n 3.000 meter?”

Welke maatregelen uit de handreiking ‘Natuurinclusief bouwen voor gezonde bewoners’ werken goed? Lot Locher (ONS Architecture) en Peternel Mereboer (Alles is Gezondheid) deelden hun ervaringen. Al tijdens de opening van de workshop kwam er een belangrijke eerste conclusie: we voeren ons gesprek zonder aanwezigheid van experts uit de zorgsector. Is dit symptomatisch voor hoe we in Nederland met gebiedsontwikkeling omgaan?

In de gezondheidssector wordt de kennis over de effecten van groen op gezondheid steeds meer gebundeld. Er zijn meerdere belangrijke effecten, zoals herstel van stress, beleving van omgeving, bewegen, nabijheid van gezond voedsel en de helende werking van microben. In de handreiking ‘Natuurinclusief bouwen voor gezonde bewoners’ staat een top-10 met maatregelen voor nieuwbouw en gebiedsontwikkeling. Opvallend daarbij is de uitbreiding van de 3-30-300-regel met 3.000. Kunnen bewoners in de buurt een ommetje maken van zo’n 3.000 meter? Vooral maatregelen die bewegen, ontmoeten en gezonde voeding combineren, blijken prioriteit te hebben volgens de deelnemers, zo bleek uit een fictieve case. “Pluk hierbij eerst het laaghangende fruit”, tipte een ecooloog in de zaal. De ontwikkelaars willen graag een heldere norm, zodat ze weten waar ze aan toe zijn. En de aanwezigen pleitten voor bundeling van handreiking en richtlijnen, in plaats van weer een nieuwe handreiking.

[Meer weten over de top-10 maatregelen? ▶](#)

Identiteit, groen en brede welvaart

Zet je omgevingswaarden SLIM in

Hoe versterk je de regionale identiteit en ontrafel je gunstige condities voor groene groei in de regio? Daarvoor reikte Michiel Flooren (emeritus lector regio-ontwikkeling hogeschool Saxion) de Groen Groei Mee-regio's vele inzichten en tools aan. Zo legde hij uit dat in een goede regiosamenwerking, overheid, onderwijs & onderzoek, ondernemers en organisaties uit het maatschappelijk middenveld evenwichtig zijn vertegenwoordigd.

Flooren benadrukte de kracht van culturele verhalen, deze helpen om de identiteit van een regio te versterken. Ook tipte hij om de omgevingswaarden van een regio te versterken, zoals de belevingswaarde en de gebruikswaarde. Bij de gebruikswaarde van groen helpen bijvoorbeeld de 3-30-300-stelregel en de groene schakeltheorie om meer bewustzijn te creëren. De groene schakeltheorie betekent dat nieuwe woongebieden via vijf schakels zijn verbonden met het omringende landschap: voordeurgroen, buurtgroen, wijkgroen, raamwerkgroen en landschap.

Samengevat gaf Flooren de volgende tips. Versterk de regionale identiteit. Onderzoek de regionale condities van de blue zones en de betekenis van groen. Verrijk je gebiedsontwikkeling door omgevingswaarden SLIM in te zetten. Oftewel: Share, Learn, Innovate en Match. En niet te vergeten: meet de impact.

Dat is niet eenvoudig, want succes kun je pas meten als het gerealiseerd is, zo merkte een deelnemer op. Maar wat eveneens werd opgemerkt, is dat het verhaal steeds beter resoneert dan twee jaar geleden. "Dat is ook een resultaat."

De (beheer)praktijk

“Eerst het beheer regelen, dan pas aanleggen of uitbreiden”

Van welke voorbeelden, kansen en dilemma's uit de (beheer) praktijk kan Groen Groeit Mee leren? Daarover deelden Marjon Paree, Robert Graat en Tineke Harlaar van Staatsbosbeheer hun ervaringen.

De sessie startte met een filmpje van stadsboswachter Tineke Harlaar waarin ze met een speurtocht de verbinding legt tussen stadsboerderij Gagelsteede en het Gagelbos, dat net buitend de stad ligt. Hoe mooi zou het zijn als we op meer plekken het wijkgroen zo kunnen verbinden met het omringende landschap?

Staatsbosbeheer is eigenaar en beheerder van verschillende natuur- en recreatiegebieden rond de stad Utrecht, waaronder het IJsselsteinse Bos, Nieuw Wulven, het Gagelbos en het Noorderpark met Fort Ruigenhoek. Deze gebieden van Staatsbosbeheer zijn nu al belangrijk als uitloopgebied voor veel inwoners uit de stad Utrecht en de omliggende gemeenten, zoals Houten, Nieuwegein, IJsselstein, Bunnik, De Bilt, Utrecht en Stichtse Vecht. Met de verdere groei van het aantal inwoners wil Staatsbosbeheer deze gebieden nog beter benutten. Onder andere door ze bereikbaar te maken én te verbinden, en door keuzes te maken in gebruik en zonering.

Jelka Both (provinciehoofd Utrecht van Staatsbosbeheer) kwam met een dringende boodschap: “We beginnen pas met aanleg en uitbreiding van nieuwe gebieden als het beheer geregeld is.” Groen Groeit Mee kan dus niet zonder extra financiële middelen voor beheer.

Stadsboswachter Tineke Harlaar

[▶ Bekijk de video](#)

28 november 2024

Groen Groeit Mee Conferentie

Buitenplaatsen en landgoederen

“Leg de koppeling tussen de ontwikkeling van een wijk en de waarde van een naastgelegen buitenplaats”

Wat is het belang van buitenplaatsen? En waar lopen de eigenaren tegenaan? Daar ging het over in deze sessie. Desiree van der Heide (Bureau BUITEN) deelde haar bevindingen over de pilot Buitenplaats Intermediair. Hierbij heeft de provincie Utrecht intermediairs ingehuurd, die de afgelopen twee jaar vier buitenplaatsen hebben geholpen om (ruimtelijke) plannen verder te brengen.

Buitenplaatsen leveren alle waarden die we met Groen Groeit Mee willen ontwikkelen. Ze hebben een belangrijke recreatieve functie, maar staan onder druk, mede vanwege stijgende kosten voor beheer en onderhoud. Ook worden eigenaren geconfronteerd met beleid, wet- en regelgeving, in het bijzonder verstedelijkingsregels en natuurwetgeving, die schuren met ambities voor langjarige verdienmodellen. De intermediairs hebben de eigenaren geholpen om hun plannen voor het voetlicht te brengen bij de betrokken overheden. Relaties zijn gelegd, contacten verbeterd en koppelingen gelegd met andere opgaven. Toch is het in die twee jaar niet gelukt om de plannen ook tot besluitvorming of realisatie te krijgen.

“We zouden veel meer de koppeling moeten leggen tussen de ontwikkeling van een wijk en de waarde van een naastgelegen buitenplaats: ook financieel”, zo opperde een deelnemer. “En moet nou echt elke buitenplaats haar eigen pannenkoekenrestaurant hebben? Kunnen er niet meer zaken collectief geregeld worden, net zoals boeren die samen een coöperatie oprichten?”

In de sessie werd ook een integrale visie bedacht voor een fictief landgoed. Wat daarbij opviel, is dat deelnemers al behoorlijk getraind zijn in integraal samenwerken en gezamenlijke oplossingen bedenken. Ze zagen snel koppelkansen en wisten elkaar goed te vinden.

[Meer weten over de Buitenplaats Intermediair? ▶](#)

Ontwerpatelier stationsgebied Driebergen-Zeist

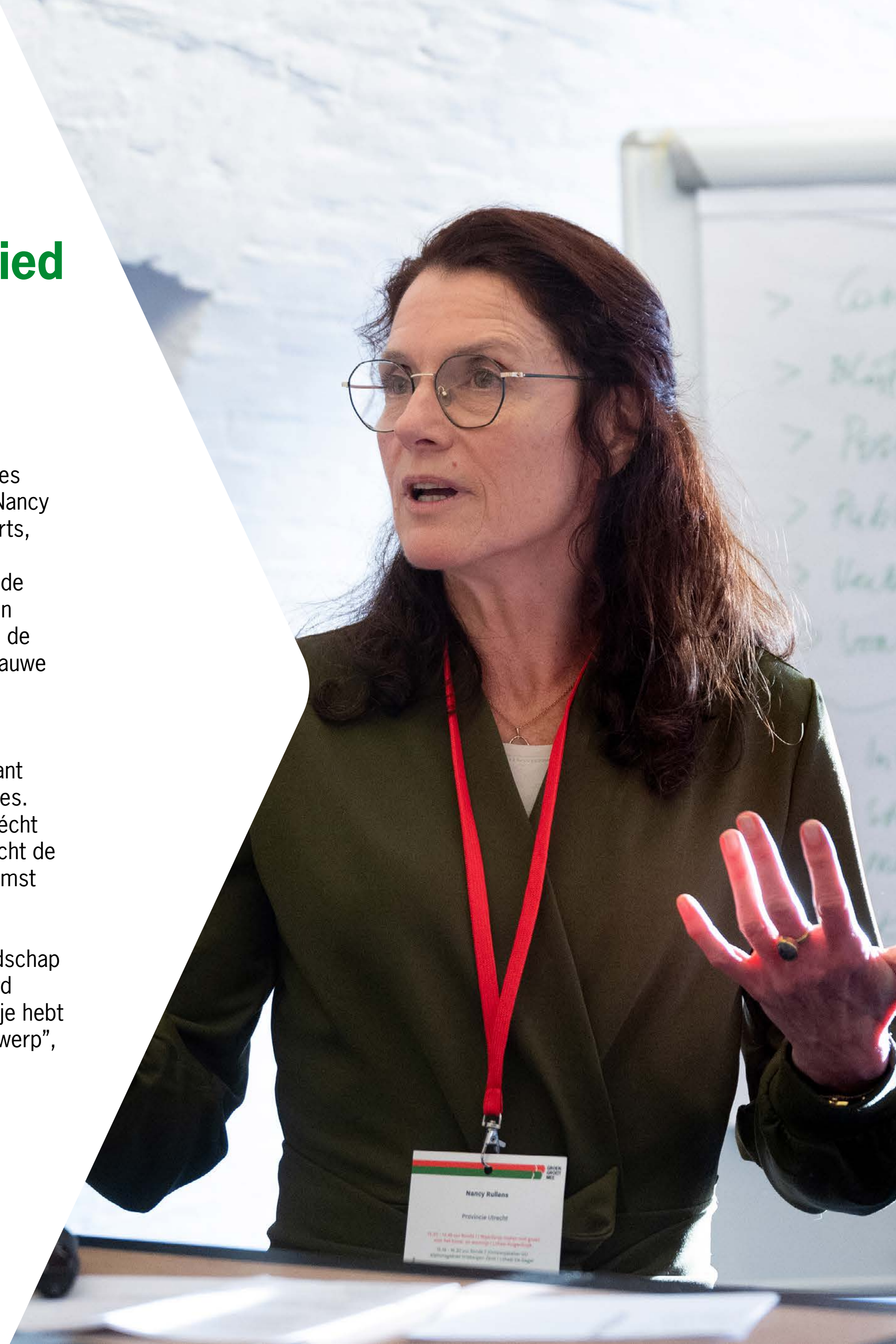
“Natuur en gebiedsontwikkeling moeten vanaf het begin geïntegreerd worden”

Hoe kun je groen en wonen combineren en hoe kun je dit proces samen met betrokkenen vormgeven? In deze sessie vertelde Nancy Rullens (provincie Utrecht), in samenwerking met diverse experts, hoe een ontwerpatelier hierbij kan helpen, aan de hand van de casus van het stationsgebied van Driebergen-Zeist. Verschillende onderdelen kwamen aan bod, waarmee de deelnemers ook aan de slag gingen. Zoals Natuurinclusief ontwerp: Hoe kunnen we de natuur versterken in de nieuwe kern, met bijvoorbeeld groenblauwe dooradering en ontsnippering van natuur?

Bij het onderdeel Proces stond de groep stil bij het belang van meerdere ontwerpessies en bredere betrokkenheid. Interessant was de discussie over de representativiteit in het ontwerpproces. “Hoe zorgen we ervoor dat ook de stem van lokale bewoners écht gehoord wordt?”, vroeg een deelnemer zich hardop af. Dit bracht de belangrijke vraag naar voren: Wie heeft er invloed op de toekomst van een gebied?

Bij het onderdeel Groene netwerken was de belangrijkste boodschap dat natuur en gebiedsontwikkeling vanaf het begin geïntegreerd moeten worden. “Je kunt niet pas nadenken over groen nadat je hebt gebouwd, het moet vanaf het begin deel uitmaken van het ontwerp”, zei één van de deelnemers. De workshop leverde duidelijke inzichten op over hoe je groen en wonen kunt combineren en hoe je dit proces samen kunt vormgeven. Een ontwerpatelier is daarbij een effectieve manier om alle betrokkenen vanaf het begin bij het proces te betrekken. Al vraagt het wel aandacht om ervoor te zorgen dat de juiste mensen aan tafel zitten.

[Meer weten over de ontwerpateliers? ▶](#)

Tuinen van BPD

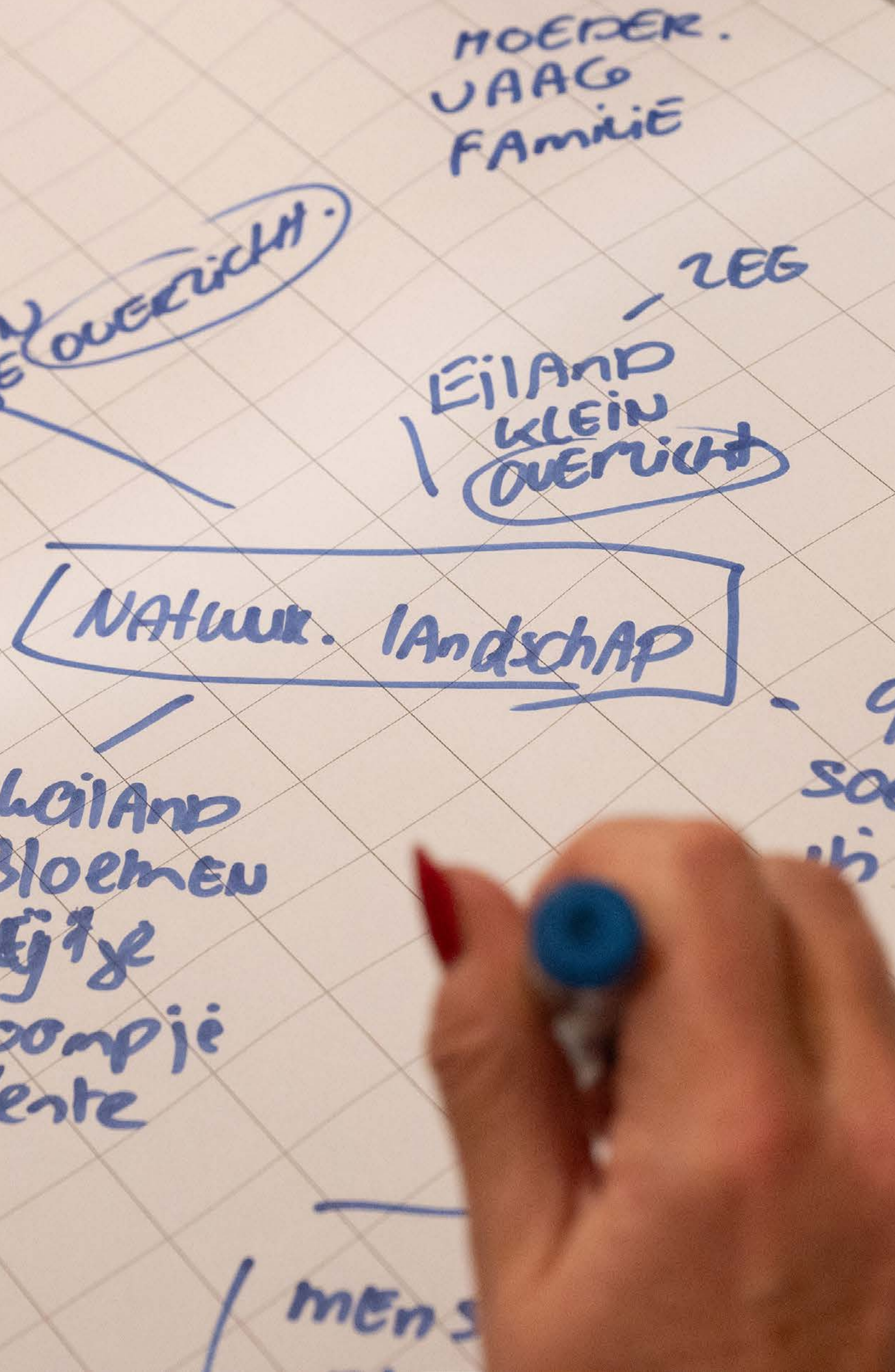
Bouwen én de bodem herstellen, het kan!

Woningbouw en regeneratieve landbouw kunnen elkaar versterken, zo bleek in deze sessie over de Tuinen van BPD van Carel Walhof (BPD Bouwfonds Gebiedsontwikkeling) en Jeroen Plesman (Schevichoven Groeit!). Dit is een initiatief waarbij agrarische ondernemers samenwerken met gebiedsontwikkelaars om bodem, biodiversiteit en waterkwaliteit in het landelijke gebied te herstellen.

BPD wil graag goed zorgen voor braakliggende grond, totdat er gebouwd wordt, vertelde Walhof. Dat kan op verschillende manieren, van een Boer in de wijk, strokenteelt tot agroforestry, afhankelijk hoe lang de grond braak ligt. Schevichoven Groeit! helpt boeren en grondeigenaren met regeneratieve landbouwsystemen, legde Plesman uit. Samen hebben ze nu een concept ontwikkeld voor een kavel van 18 hectare op het Eiland van Schalkwijk. Bestaande uit een ontwerp met kruidenrijk grasland, natuurlijke oevers en hagen en knotwilgen, en met een regeneratieve boerin die het grasland gaat beheren. De pilot wacht nog op een go van de gemeente Houten, die grondeigenaar is.

De aanwezigen gaven de initiatiefnemers verschillende suggesties mee. Zoals: Betrek de bewoners en de biologische boer uit de buurt erbij. Zoek afzetmarkten. Zoek samenwerking met de recreatieve sector, denk aan een Herenboerderij waar je ook doorheen kan lopen. En kijk voor financieringsbronnen ook naar de mogelijkheid om 'potjes' te bundelen en gebruik te maken van de verschillende subsidieregelingen van de provincie, waaronder de nieuwe Tenderregeling Groen Groeit Mee. "Maak er ook een pilot van om de effecten van een gezonde leefomgeving te meten", vulde een ander nog aan. En kan de Rabobank een rol spelen? Plesman: 'Bancaire financiering zou het bewijs zijn dat de markt deze concepten accepteert. Maar tot dusverre geeft 'regeneratief' nog een error in de systemen van de bankier.'

Meer weten over Schevichoven Groeit!?

Blue Zone Festival

“Laten we de dorpspomp terugbrengen”

Wat is een Blue Zone? En hoe kunnen we de gemeenschappelijke kenmerken van deze zones gebruiken om een prettige en gezonde leefomgeving te realiseren? Alex Sievers (Beyond Now) en Jerry Blekkenhorst (Den Ham Blue R) namen de deelnemers mee op ontdekkingsreis, als voorproefje op het Blue Zone Festival dat op 15 mei 2025 in (samenwerking met) de gemeente Amersfoort en de provincie Utrecht wordt georganiseerd. Blue Zones zijn de vijf blauwe zones waar mensen langer en gezonder leven dan elders ter wereld. Gemeenschappelijke kenmerken van deze zones zijn bijvoorbeeld natuurlijke beweging, dagelijkse pauzemomenten en de juiste omgeving (lees: sociaal gunstige netwerken die gezond gedrag bevorderen). De sessie begon met een introspectie naar wat een fijne leefplek is. Voor veel deelnemers is dat een plek waar rust, ruimte en groen is. Een plek waar je ‘alles wat moet’ kunt loslaten. Een plek ook waar balans is tussen tot rust komen en energie ervaren. De zoektocht hoe we dergelijke plekken kunnen realiseren, leverde een interessant gesprek op. De invalshoeken liepen uiteen van “het kapitalistische neo-liberale systeem moet op de schop” tot “laten we klein beginnen en zorgen voor verbondenheid in buurten en de dorpspomp terug brengen”.

[Meer weten over het Blue Zone Festival? ▶](#)

“

“Een hele mooie dag”, zo reageerde een van de workshopgevers. “Ik heb hier allemaal mensen ontmoet die nuttig zijn voor mij: beleidsmakers en beslissers. Want als je elkaar eenmaal een keer hebt gezien en gesproken, dan kun je barrières slechten.”

“Ik zag vanochtend veel wethouders uit onze regio en dat is heel waardevol”, vertelde een deelnemer van een gemeente. ‘Als je met elkaar dezelfde richting op gaat en het grotere verhaal hoort, dan zorgt dat voor commitment. Daarmee wordt als het ware de groene loper uitgerold om mijn werk goed te kunnen doen.”

“Zorg voor een groen raamwerk, want dat is je kader en ligt er eeuwig.” Die boodschap is een vertegenwoordiger van het ministerie vooral bijgebleven. Of zoals een provincied medewerker het verwoordde: “Groen als nutsvoorziening.”

“

Ook Maryann Glorie-Bergmans, programmamanager Groen Groeit Mee, voelde die energie. “De sfeer zat er direct goed in, mensen gingen nieuwsgierig het gesprek aan. Wat de opbrengst is van zo’n dag als deze? Goede gesprekken, veel inspiratie en fijne contacten. Je voelt dat steeds meer mensen onderdeel willen zijn van deze community en willen bijdragen

aan een groene en gezonde leefomgeving.”

”Een adviseur genoot nog wat na van de positieve vibe. In haar dagelijkse werk stuit ze op best wat weerstand in de uitwerking van de groene ambities. “Maar hier ontmoet ik zoveel mensen die positief zijn, en dat is heel fijn en motiverend.”

Terugblik Groen Groeit Mee Conferentie

28 november 2024

Colofon

Tekst: Marieke Bos

Fotografie conferentie: Jeannette Schols Fotografie

Foto's pagina 11: Jan Dirk van der Burg

Ontwerp: OSAGE

Vragen of opmerkingen? Stuur een bericht naar info@groengroeitmee.nl

